

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERVIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈУВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

Значај руске културе

Ширење руског романа на Западу бележи епоху у европској цивилизацији, вели Гистав Лансон, професор историје књижевности на Париском универзитету. Руски је роман, оденувши у вавредну уметничку лепоту тежње руске народне свести, открио свету необичну величину руске душе, дао изворне слике особене руске културе и најпраћао угледне примерке вечитог човечанства. Када се појави врло чувања књига де Богија *Руски Роман*, то је било једно откриће за зачуђени Запад, и руско име, руска књижевност, руски начин мишљења и осећања, руско схватљење књижевности и уметности овладаше елитом интактуалнога света и оставиши неизгладиви отисак руске природе на тле опште људске културе.

Битност руске културе састоји се у неизмерној доброти, у братском саучешћу према свима бедама и слабостима људским. Нема можда народа на свету, вели Лансон, који би тако силно и тако битно био човечан као руски народ. И та човечност руске пружима цео организам и цео живот народни и државни. Појимо од најшире политичке концепције руске, од панславизма. Док је пангерманизам једна научничка доктрина која оправдава угњетавање Данаца, Польака и Алзашана Лоренаца, и која додељује Немцима експлоатацију целога света, дотле је панславизам више једно народно осећање, једна тежња за ослобођењем свих Словена које угњетава Турчин, Мађар или Немац. Пангерманизам је доктрина охолости која хоће да влада, панславизам је осећање братске великолудности. Једно је егоизам, друго је алtruizam. Пангерманизам ништи право других народа пред немачким апетитом, панславизам потврђује право словенских народа да живе својим животом, према својим обичајима и своме идеалу.

И тако свуда. Са дна до врха рускога друштва, једна прта стално пада у очи: Рус је човечак. Образован или неук, он је приступачан извесним неизвештаженим осећањима од којих постаје разумни идеализам. Дотле, у најназаднијем сељаку већ се налази човек: горе, остаје

отово увек човек у племићу или официру. Цар, уз пркос етикецији и протоколу, ближи је народу него кајзер. Цар је превсега отац сељацима; он је заштитник народа против племства: у њега се надају увек кад треба подсећи кавџе бирократије. Руска аристократија — двор, чиновници, сопственици — саможива је колективно као све аристократије: али где ће се наћи више личних побуна против ваједничке саможивости? Где ће се наћи више племића, више богојаша која су пришли народу? И то не речима, него стварно, потпуном обновом свога живота, и потпуним поклоном свога имања и своје личности. Позната је надменост немачког официра: он презира војника, кога брутално дресира, а војник се боји старешине. Тешко је човеку веровати да један суграђанин може имати срца да тако грубо поступа са својим суграђанином као што немачки официр и подофицир раде са својим војницима. А шта видимо у „азијатској“ Русији? Видимо срдечно братство између официра и војника, љубавно опходење старешине а синовљу однос војника. Војник је за официра братац, браћа; официр је за војника отац, баћушка.

Руском војнику не требају ударци сабљом, на претње револвером и митраљезима да би пошао у ватру. Пукови се десеткују, уништавају, али не уступају. Они често нападају на бајонет, на нож, као Србин, као Француз, као Еаглез. Они се бију стога што их једна морална сила гони. Ови воле да погину за баћушку цара, за своју руску огаџину, за своју словенску браћу.

Ето такве је војниче, и представнике такве културе преку чеје свечано и срдечно дочекао Солун. Такви су човечни хероји промарширали јуче стародржним улицама роднога места оснивача словенске културе и апостола словенских Ђирила и Методија. Како бисмо, како могли довољно силено изразити дирљивост овога тренутка, историјски значај овога догађаја, нашу радост, нашу љубав и захвалност? Можда је

дино срдачним узвиком:
На страх врагам!

Григориј Ташковић

ИЗЈАВЕ КРАЉА ПЕТРА

Нарочити дописник париског «Журнала», интервјујује Краља Петра. Наш стари Краљ поновио је своја топла осећања захвалности према Француској која је спасла част Србије, и чијем се генију и храбrosti диви. Па је онда додао:

«Мислећи на ваше војнике ја мислим и на моје који ће ускоро остварити Велику Србију у својој целости. За цело ће они бити достојни својих француских другова. Ваши генерали у многоме надмашују непријатељске генерале, они имају мање рутине а више талента. Што се тиче војника доволно је викнути чаробно име „Француска“ па да цела армија запламти гневом и вером. У свету има два патротизма: један се састоји у мржњи пепријатељске отаџбине а други у љубви према својој. Француски је патротизам кроз столећа а нарочито у овом рату узео овај други облик. Ви мрзите Немце не само што су напали вашу земљу, него и зато што доводе у опасност поредак у свету. Из Француске никад не може потечи формула као она „Дајчланд ибер алес“ (Немачка изнад свега) и скора неизбежна Француска победа повратиће хармонију света.» (Радио)

РУСИ У СОЛУНУ

Братство Срба и Руса

Руси су се већ одомаћили у Солуну. У шаренилу савезничких војника и официра распознају се сад и складне униформе Руса. Наши нови ратни другови чине јединствен утисак. Сви су млади, свежи и крепки и учествовали су више пута у борбама на руском фронту. На грудима већине њих блиставују ордени св. Станислава и крстови св. Ђорђа. По улицама се ретко виђају сами — обично су у друштву Срба, с којима су сад постали неразвојни.

Чим су руски војници стigli у свој логор, зажелели су одмах да виде своју браћу Србе. Довели су им српске војнике и официре. Руси су били преосрећни од радости. Они су грлили и љубили Србе дајући на све могуће начине израза својој великој љубави према њима и уверавајући их, како цео руски народ обожава Србе и како ће

врло скоро Србија бити обновљена и повећана. Срдачне и интимне сцене ређале су се без краја.

На сваком кораку манифестије се велико братство између Срба и Руса. Где год се сретне руски и српски војник, одмах се зауставе, здраве и настављају пут заједно.

Доручак код Сараја

Јуче изјутра дао је генерал Сарај доручак у част руског генерала и неколико официра руског штаба. На доручку је био и овдашњи руски конзуљ Г. Кал.

Преглед грчке штампе

«Елас» је јуче донела један чланак поводом првих успеха српске војске, у коме је изразила своје дивљење њеном јунаштву, нагласивши да је српска војска прве своје успехе имала на грчком земљишту које је очистила од бугарских упадача. То је, вели, леп начин српског одуживања за грчко напуштање и неверство (апистија). Како ће Грци изгледати када из српских руку буду примала ослобођену земљу своју! Ове речи и овај тон нису се допали «Македонији», која протестује у данашњем броју.

«Да се ми Грци, вели, дивим Србима због њихова јунаштва, то је сасвим природно као што је природно да им пожелimo што скорије ослобођење драге им отаџбине. Али да признамо нашим драгим савезницима неко право да нам врате или да нам не врате грчку земљу са које терају Бугаре, и да их тако рећи преклињемо још сада да нам ту земљу врате, као што радије једне јутарње новине, то је мало чудновато.

У осталом непоколебљиво верујемо, а треба у то да верују и они који су горње написали, да ће Грчка у тренутку одређивања граница балканских држава имати испуњену своју дужност и, сва под оружјем, да ће имати бар равно право гласа са драгим савезницима...» (Број од 17. јула).

«Неа Алитија» већ два узастопна чланка посвећује државу Румуније и припремању њеном. Набраја све околности из којих се може извести закључак да јеступање Румуније у рат извесно: одређен је шеф штаба врховне команде, јавља се да ће кроз који дан бити довршена мобилизација румунске војске, и да је прва пошиљка муниције из Русије већ стајала у Букурешт.

Народна Газета

Али на чију ће страну стати Румунија? Треба погледати на стање ратних операција па погодити: придржиће јачима, а јачи су данас Савезници. Савезници ће дакле примити у своје коло Румунију, којој је толико користила опортунистичка политика. Они заборављају на све што је Румунија учинила у току ове две ратне године: извесне њене радње биле су неутралисале трговачку блокаду централца, она је у септембру 1915. одби-

ла да охрабри Грчку, она није дозволила Савезницима да одрже пут за Цариград а допустила је Невадима да га заузму. (Алузија на речи Жана Ербета које смо објавили у прекјучешањем броју. Али Ербет није циљао само на Румунију: он је говорио у множини, или можда у двојини. Прев. Пол-Луј)

Има народа сретних. Међу њих спадају Румуни. Признајемо да им завидимо, — завршује „Неа Алтија.“

Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Званични коминике

Са нашег фронта

Солун, 19. јула

Јуче је непријатељ избацио неколико граната на наше положаје.

Француски коминике

Париз, 19. јула.

У области Шолна јужно од Ливона одбили смо напад једне немачке извиднице.

На десној обали Мезе одбили смо све немачке нападе. Бомбардовање траје на целој линији код Флерса, Ва-а и Фимзена.

На фронту код Соме, у суботу, француски авијатичари имали су 11 борби, оборили су 3 немачка авиона а четврти је пао у Аргози. Поручник Гермр оборио је и седми немачки авроплан.

Париз, 19. јула.

Северно од Соме, Немци огорчено нападају шуму код Хезија и мајур Монаки. Сви њихови покушаји да заузму те положаје остали су узалудни. Французи држе задобивени терен.

На десној обали Мезе, ва секторима код Тиомона и Флерса, артиљеријска борба још траје.

Претпосле ноћи једна француска ескадрила бомбардовала је војне фабрике у Тонвилу, станице Вонфлан и Аду де Роман и бивак у области Етена.

Талијански коминике

Рим, 19. јула

Талијанска је пешадија напала непријатељске положаје северно од Мон Симоне. Борба је била жестока варочато у области која је шумовита, али смо ипак успели да напредујемо.

У области Тофана, алпинци су заузели шуму Ф реда и напредују ка долини Травијано.

Руски коминике

Петроград, 19. јула.

На фронту код Стрезода наше операције теку врло срећно.

У току 16. јула заробили смо у тој области 21 официра и 940 војника и запленила 4 митралјеза.

У правцу Ковела, јужно од жељезничке пруге из Војашче за Ковел, наше су трупе пробиле непријатељски фронт, и стално напредују. Заробљено је 19 официра и 300 немачких војника и 4 митралјеза.

Једна чета једног стањацког пукка, напала је на једну непријатељску батерију и спречила напад непријатељ-

ске конјице. Један је командант пукка заробљен.

У току борбе јужно од села Пустомети, заробили смо више од сто Немаца.

Грчки избори

«Тан» од 6. јула.

Грчки главни штаб и даље верује у немачку победу. Поред тога што признаје да централне сile протеже данас кроз велика искушења, ипак изјављује да ће немачка војска победити и да не сме бити да буде побеђена. Генерал Дусманис и његови сарадници позваће се некад на ово своје уверење да оправдају своје државе које је противно свим интересима и традицијама њихове отаџбине. Оно им данас служи да спасу престиж њихове непогрешности у очекивању догађаја. Сем тога њима је потребно да се покажу уверени како би повукли у лигу демобилисане војнике од којих би хтели да створе бираче противу Венизелоса.

Чланови пак паде изабрали су другу тактику. Они се изјављују пријатељима споразума од тренутка чим су дознали да ове сile не водеју оружану интервенцију Грчке. Исти ти људи који су Бугарима предали Рупел, који су у скupштини западали савезнике најнепријатељским речима итд данас изјављују да су готови да служе интересима ових, кад је само неутралност Грчке осигурана. Али грчка неутралност није била упитању кад су се Скулудис и Гунарис челичили у германској политици до те мере да су вршили прве чинове непријатељства према нама. Овај преокрет у мишљењу, ове изненадне самнатије су део новог програма акције који су израдили договорно са агентима из Берлина. Треба збунити духове, помести изборну кампању тако да бирачи предвиде и саму опасност у коју земља срља.

Барон Мирбах, немачки посланик, труди се што може боље да Грци глашачем не поправе један део зла што су германофили учинили својој земљи.

Венизелос је убеђен да је будућност Грчке везана за победу Споразума.

Он се никад није поколебао у тој својој вери. Изборна се, дакле, борба своди на битку између људи који су се отворено или не везали са нашим непријатељима оног здравог елемента у грчком народу који се никако није

одрекао сила заштитница и чији је најквалификованији представник Венизелос.

Једна партија у којој савезници могу имати веру јесте либерална партија чија је вођа Венизелос. Само ако њему да импозантну већину, моћи ће Грчка да се извуче из компромиса у које умalo што није дефинитивно пропала и њена част и њена будућност. Тако да њему опет повери своју судбину, моћи ће са поверењем и сигурношћу гледати своју будућност.

ВЕСТИ ИЗ СРБИЈЕ

Добраје Дунећ из Трстеника извештава свога оца Драгутина Дунећа коморџију да су његови здрави и да радију ради.

Малутин Андрејић председ. општ. Каменолоске моли за извештај о Радисару Анарејићу из Каменола.

Перодице Ђурђа Кунића, Тодора Пешића учт., Боре Ранчића, Јована Поповића и Михаила Видановића својшеника моли да им се јасе.

Светозар Марин из Слепчевића моли за извештај о синовима Живану и Борђу.

Кламка Гавrilović из Поскурца Крагујевац, моли за извештај о Андрији Гавrilovićу.

Босиљка Алексић из Г. Милановца моли за извештај о својем оцу Михајлу Алексићу коморџији.

Јулка Радовановић из села Дупљана окр. ваљевског моли за извештај о сину Вејину.

Лепосава Марковић из Крагујеваца моли за извештај о своме мужу Јовану С. Марковићу.

Сретен Ђука је свешт. моли за извештај о сину Николи Ђукићу Ђаку чачан. гимназ.

Марија Дамњановић моли за извештај о синовима Јасову и Дамњану.

Стана Татомировић из Аранђевца моли за извештај о брату Јовану Деспотовићу коме јавља да је здраво.

Слободана Владисављевић Шого-ра извештава Радмила Јоне Марковића из Крушевца ул. Хоченцолерн 53 да му је жена и дете дошли из прека и здрави су и пита за мужа бија здрави и моле их да им се јаве.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Престолонаследник у Солуну.

Њ. Краљевско Височанство Престолонаследник Александар стигао је јуче у Солун. Са Престолонаследником до путовао је и Министар Војни, Г. Б. Терзић.

Молепсвија.

Свештеник Команде Места у Солуну држаће службу и молепствије за победу савезничког оружја а после овога беседу у Српској цркви «Св. Саве» на Св. Илију 20. јула т. г. у 8 часова пре подне.

Румунија пред ратом.

Хиљаде које нам долазе из Букureшта јављају: да је тамо била преокрете једна импозантна манифестија за рат. Више хиљада манифестија

Јону Марковића Белог, кога извештава да су њу сви здрави и моле за новац.

Цветковић и Растић трг. из Крушевца моле за извештај о В. Мачићу војнику, Димитрију Митровићу мајору и Светиславу Куриловцу војнику. Њихови су укњачи сви здрави.

Драгутина Поповића каф. из Крушевца и Новица извештавају њихове породице у Крушевцу да су здрави и да раде са кафаном. Данила Поповић.

Јована Миловановића артиљеријског капетана извештава његова господиња Драга да је примила новац да је била код зета у Моштаници одакле се је вратила у Ваљево и моли за новац.

Јелена Вељковић из Београда, Оријенска 9. тражи Милоша и Бранислава Вељковића.

Јана Петровић из Смедерева јављају свом зету Милутину Катићу порезнику да је Соја са децом у Смедереву и да су сви здрави. Пита где је Јована и нока се јави а Милутин нека пошаље новац.

Марија Маринковић Московска бр. 94. извештава мужа Срету Маринковића полнаредника жандармериског да је здрав и моли за оловор.

Ксенаја Јовановић из Чачка моли за извештај о своме мужу Јеремији Јовановићу војнику.

Жиза Милошављевић типограф држ. штампарије, Јован Николић изважњер из Београда, Стева Мостарчић жандарм. капетан из Чачка, Јуба Једић адвокат из Грађанства, Никола Мирошављевић трг. пом. из Београда, Стеван Врањевић агент, Дамњан Растић рез. капетан, Александар Рашковић економ из Приштине, И. Корнићер новинар из Београда, Аца Којадиновић књаговођа, Драгомир Годубовић коњач мајор, Душа Симовић из Београда, Александар Станојевић каф из Београда, Гргур Матровић капетан из Београда, Воја Филиповић трг. из Београда, Добривоје и Лаза Лазаревић из Београда, Милутин Штерб ћ трг. из Пожаревца Никола Стефановић мајор из Ниша извештавају се да су њихови у Србији здрави и моле их да им се јаве.

ната прошло је главним улицама Букурешта вичући: «Онемо рат», «живе Споразум».

Г. Филитеско говорио је на митингу и изјавио: да је његов стари политички програм већ на путу остварања, и констатовао је да Румунска влада врло добро схвата исламске интересе земље. «Споразум ће победити, рекао је он, а ми ће ми попунити његову победу, али Г. Братјано води дволичну политику». За тим је г. Јонеско савузбућен, казао «за Румунију куцију је тренутак да освети своје синове, који су у ропству. Ми ћемо тражити од Краља да се стави на чело војске» Исте дечије додају: да букурешки дипломатски кругови сматрају ступање Румуније у рат као неминовни.

Нереди у турској војсци.

Вести које долазе из Цариграда сла-

Оросди -- Бак

Централа:
Краља Ираклија бр. 5.

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе.
Велики избор одела, шевијера и т. д.

Разноврсно кухинско и пасаралско посуђе.

Све по ценама врло умереној
утврђеној.Пуним српским новац до
дневном курсу.

Услуга брза и тачна.

У Солуну је једина француска
фирма чије је седиште
у Паризу, улица
Лафајет 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:

Улица Краља Ираклија бр. 5.

ФИЛИЈАЛИ:

Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

Препоручује:

Своје велико стовариште
најбољих вина и ликера.Велики избор разних кон-
зерви, бисквита, чоколада, те-
ста, сирупа, масла и т. д.Цене су врло умерене и
утврђене.Пријем поручбина и на-
бавља све артикли.

Услуга брза и тачна.

улица Венизелос бр. 8.
Филијала:

Оросди -- Бак

улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бак

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

ПОМОДНО - ГАЛАНТЕРІСКА РАДЊА
Меркада и Исаака Х. Јесуа

основана 1830. г.

улица Венизелос број 31.
Највеће стовариште те врсте у Солуну
— Кућа у Паризу —Огроман избор свиле, свију арти-
кала за хаљине, блузе. — Увек оствар-
жу последње новости.Платно «Каки» за г. г. официјаре и
тово и по мери. Чарапа, трико, ћуба за господу и даме.

Цене најумереније и утврђене

СВАКИ ПУШАЧ ДУВАНА, који је
једном пробао цигарете „Филипи“
стражи да пуши само ЦИГАРЕТЕ

„ФИЛИПИ“

Управа фабрике поменутих цигара-
та извештава своје муштерије да је
изабрала и врши већ употребу по-
знатог, прве врсте, цигар папира за
цигарете „квалитет екстра“ кутија
од 40 цигарета таквих цена 1·20Продаје се свуда и у главном де-
ну улица Франк 41. 8—15

Меначко-Банкарска Радња

Баруха Салтиела и С. Скап

ул. Венизелос бр. 8 — Солун.

Врши све врсте размене новца
најсоподније по дневном курсу, по-
волните по на другом месту.Препоручује се нарочито Србима:
20-30

Велика Посластичарница

Алмознино

Улица Венизелос бр. 6. — Преко пута Тиргана

Најбоље и најукусније разне по-
ластице увек се сеже.Велико стовариште разних чо-
колада и ликера

СЛАДОЛЕД и ЛЕДЕНА КАФА

Све по умереној и утврђеној ценама,
јефтињије него ма где.Необично брза услуга. Пријем
и извршење све поручбине.

Говори се и српски 17-30

ЗУБНА КЛИНИКА

д-р АЛБЕРТА ГАТЕЊО

ЗУБНОГА ХИРУРГА

Дипломираног од Медицинског Фа-
култета и Школе за зубно ле-
карство у Паризу.Савршено лечи уста и врши све
модерне зубне радове. 19-30

18-то годишње искуство

84 ул. Венизелос, 147 ул. Егнатија

Трамвајска станица улица Агија Софија.

ЗУБНА КЛИНИКА

ЈОВАНАН ХАЦИ-ВАСИЛИЈА

Једини зубни лекар, доктор
медицине изучавао специјално
болести уста и зуба.Атеље се налази улица Кеј
бр. 49, поред самог мора.

Трамвајска станица улица Агија Софија. 26—20

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете.

АСТАЛАС

Ники дин 1—, Елпис 0·80, Аристократ 0·65, Генед-
же 0·50, Македонски 0·35.

Продају се свуде

ФИЛИЈАЛ УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС 12.

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

56—15

Најпријатније одмориште у Солуну

БАШТА БЕЛА КУЛА

Највећи ресторани — чувена кујна

УВЕК УКУСНА * СВЕЖА ЈЕЛА
РАЗНА БЕЛА И ЦРНА ВИНА, МИНЕРАЛНЕ
ВОДЕ — ПРИМЕРНА ЧИСТОТА
ДИВНО УКРАШЕН ЛЕТЊИ РЕСТОРАН У СЈАЈНО
ОСВЕΤЉЕНОМ ПАРКУСвако вече одлична музика за време вечере. — У
самом парку концерти и биоскопске представе. Сваког
дана две представе. Прва од 7-9 а друга од 9-12 увече.
УЛАЗНИЦА 0·55 дин. 30—20

Господо!

Драго ми Вам
да га узимам
само

ЦИГАРЕТЕ

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

РУЈА . . . 20 циг. 1 дина.

ШЕРФЕКСИОН 24 . . . 1 . .

ВОГША . . . 24 . . . 0·80

СПЕЦИЈАЛ 24 цигарета . . . 0·50

Специјалитети:

МИРОДАТО 24 циг.

ЛЕДИ 24 . . . са зл. писком 0·65

24 са плаута писком

Дуван за луле. На продају свуде.